

Ještě k minulému roku 2003

Vánoční prázdniny byly letos dostatečně dlouhé i pro zamyšlení nad uplynulým rokem i nad další činností každého z nás. Přehled naší koncertní činnosti za rok 03, který jsem dostal od J. Němejce, byl takovým startovním dokumentem pro následující úvahy.

Uskutečnili jsme nebo se podíleli se na 40 koncertech či vystoupeních, z toho 15 se uskutečnilo v zahraničí na našem koncertním zájezdu (viz Zpravodaj 55 a 56). Zpívali jsme nejen v Praze, ale i ve Slaném, Čelákovících, Osenicích, Dětenicích, Dolním Bousově, Vlachově Březí, Husinci, Vodňanech, ve Francii v Marseille a v Nice, v Katalánsku v Saint Antoniu, na Montserratu, v Barceloně, v Malgrat de Mar, ve Švýcarsku ve Winterthuru a v Německu v Kostnici.

Nejrozsáhlejším koncertem bylo provedení oratoria A. Dvořáka *Stabat Mater* v kostele sv. Tomáše v Praze a v kostele ve Slaném. Nejvíce posluchačů bylo na poledním koncertu společném s katalánským dětským sborem v bazilice na Montserratu. Naslouchalo mu odhadem na 1000 zbožných poutníků. Pietní vzpomínce u Husova kamene v parku v Kostnici byli přítomni jen náhodní chodci.

Na koncertech a vystoupeních jsme zazpívali celkem 171 sborových skladeb 47 českých a 11 cizích skladatelů. Deset sborových skladeb bylo provedeno premiérově, 2 byly obnovené premiéry. Nejvíce sborových skladeb bylo zařazeno na koncertě k 95. výročí založení PSPU v Čelákovících (17), dále na slavnostním koncertu ve Winterthuru (16) a na koncertu v katedrále sv. Eulálie v Barceloně (14). Sólisty ve sborových skladbách byli V. Ulrich, V. Polanský, sopranistka J. Heryánová Ryklová, barytonista V. Šolc a houslista A. Schönert. Klavírní doprovod D. Machovec, O. Duzbaba, varhany J. Kšica. Převážnou většinu koncertů a vystoupení řídil sbormistr St. Pešička, na některých vystoupeních byl zastoupen D. Machovcem. Na přípravě oratoria *Stabat Mater* se podílela sbormistryně T. Bystřická.

PMS spolupracovaly v koncertní sezóně 2003 s řadou sborů UČPS, nejčastěji s Pěveckým sdružením pražských učitelek (5x), s PS Foerster Jičín (2x), rovněž se sbory cizími (katalánským v Saint Antoniu, francouzským v Marseille a slovinskými sbory z Lublaně a Žalce). Účastnily se dvou sborových festivalů – již 3. roč. Foerstrových Osenic a 5. roč. Mezinárodního sborového

festivalu hudebního romantismu ve Vlachově Březí. Zpívaly spolu s Kladenským symfonickým orchestrem (dir. Vl. Mareš), s Jihočeskou filharmonií (dir. K. Hay-man) a Symfonickým orchestrem ČVUT (dir. I. Kraupner).

V uplynulém roce se na této rozsáhlé činnosti podílelo 41 členů PMS (Pražských mužských sborů). Příprava na tuto činnost vyžadovala 42 zkoušek, na nichž byl prováděn nácvik sborových skladeb. Tedy asi trojnásobek času věnovali v uplynulém roce své činnosti ve sboru. Účast členů na zkouškách byla obdivuhodná, v průměru až 80 %, u některých až 100 %. Většinu našich členů nechybí zaujetí pro krásu sborového zpěvu a obětavě se věnují tomuto svému dlouholetému hobby. Někteří jsou nuceni obětovat více času, to jsou naši mimopražští kolegové. Jejich zbytkem jsou v našich sborech kolegové J. Urbánek (dojíždí z Děčína), M. Samek (z Vrchlabí), A. Stehlík (z Lomnice nad Popelkou), St. Sedláček (z Černošic), M. Mleziva a O. Pohl (z Čelákovic), Zd. Hynek (z Tišic u Neratovic), P. Bouz (z Kácova), J. Unger (z Benešova), V. Hnát (z Průhonic), J. Jedlička (z Radotína). Z Tábora dojíždí i náš sbormistr St. Pešička. Těžko si my Pražáci představíme kolik obětí této kolegové a bratří svému koníčku přinášejí. Za všechny alespoň vylíčení Lojzík Stehlík.

Trampoty venkotin

Většina členů PSPU si dobře pamatuje na Ádu Nováka, výborného tenoristu, učitele, nadšeného fanouška opery, ale také fotbalového rozhodčího a energického pořadatele a organizátora, který vždy nejen halasně organizoval nástupy na koncertní pódia, ale také na každé zkoušce pečlivě zapisoval prezenci členů a dokonce zaznamenával příchody a odchody s přesností na minuty. Do Prahy dojížděl z Divišova, patřil proto mezi „venkotiny“ jak on s oblibou říkával. Téměř při každé výroční schůzi PSPU se hlásil do diskuse jako jeden z prvních a zpravidla ve svém příspěvku upozorňoval právě na „trampoty venkotin“, tedy dojíždějících členů sdružení. Áda už bohužel po mnoho let na zkoušky a koncerty nejezdí a veškeré naše počínání sleduje z vyšších sfér.

Chci na Ádovy příspěvky navázat a také se zmínit o některých komplikacích, se kterými se setkávají mimopražští členové. Někdy je dojíždění skutečně náročné. Mohli by o tom mluvit ti, kteří po léta dojíždějí vlakem a

jsou odkázáni na jízdní řád, který mnohdy není pro časy zkoušek a koncertů moc příznivý. Stačí se jen zeptat třeba Jendy Urbánka, v jakou noční hodinu se dostává po zkoušce nebo po koncertu do Děčína. V prvních letech členství v PSPU (od r. 1981) jsem jezdil společně se švagrem Františkem Koudelkou jedním autem-buď jeho nebo mým (Franta přijel z Horní Branné u Jilemnice do Lomnice nad Popelkou a pokračovali jsme společně). Předtím jezdil Franta sám trabantem a mohl by vypravovat mnohé historky o svých cestách zvláště v zimě (na příklad o tom, jak jednou tlačil vlastnoručně trabanta z poměrně velké vzdálenosti do Horní Branné). Později jsme vymýšleli různé kombinace autobusových spojů a jízdy autem a po nějakou dobu jsme jezdili značně komplikovaným způsobem: dojeli jsme každý svým autem do Jičína, odtamtud pak autobusem do Prahy. Zpáteční večerní cesta po zkoušce byla komplikovanější: jezdili jsme z Prahy autobusem do Mladé Boleslavi, tam jsme čekali asi 40 min. a potom jsme nasedli do zastávkového autobusu, který rozvážel po vesnicích zaměstnance automobilky z odpolední směny. Do Jičína jsme se dostali kolem půlnoci a potom následovala cesta autem domů (pro Františka asi 40 km, pro mne asi 15 km). V posledních letech už bohužel František Koudelka nemůže z mnoha důvodů (především služebních) na zkoušky a koncerty jezdit.

Jedna moje cesta z Prahy před asi 10 roky byla obzvlášť „povedená“. Bylo to v lednu a na sobotu bylo svoláno celodenní soustředění před nějakým koncertem. Ráno jsem dojel do Prahy bez problémů autobusem, večer jsem chtěl jet zpět vlakem do Jičína, odkud navazovalo autobusové spojení do Lomnice nad Popelkou. Bohužel vlak z Prahy z nějakého důvodu odjel s více než hodinovým zpožděním. Do Jičína jsem se dostal v noci, kdy už nebyla vůbec žádná šance jet do Lomnice vlakem nebo autobusem. Byl pěkný mráz a hustá chumelenice, silnice byly zaváté, takže nebyla ani možnost zatelefonovat pro taxi-pokud vůbec v té době v Jičíně nějaká taxislužba fungovala. Nezbylo mi nic jiného než se vydat do Lomnice pěšky. Z vlakového nádraží v Jičíně je to do Lomnice 15 km. Na poloviční cestě stoupá silnice do několik kilometrů dlouhého a poměrně strmého kopce. První kilometry téhle pěší túry mi ubíhaly celkem dobře, potom už to šlo pomaleji. S přibývajícím kilometry to bylo čím dál tím horší, vánice houstla a navíc jsem se brodil ve stále větší vrstvě sněhu. Když jsem byl v polovině toho zmiňovaného kopce, přepadla mě silná touha sednout si do závěje a chvíli odpočívat. Hned jsem si ale uvědomil, že by to mohly být poslední chvíle mého života, protože bych asi usnul a zmrznul. Po asi třech a půl hodinách jsem dorazil domů

zcela vyčerpaný a promáčený zvenčí i zevnitř (značně zpocený, protože jsem měl na sobě teplý kožich a v ruce poměrně těžkou tašku a navíc zcela zachumelený). Pochopil jsem při té „procházkě“, co to znamená sáhnout si na dno svých sil. Doma jsem si dal teplou koupel, uhasil jsem žízeň slušnou dávkou piva a šel jsem spát. Kupodivu se vše obešlo bez zdravotních následků. V posledních letech jsem jezdil už jen autem, protože ze Semil, kde t.č. pracuji ve Všeobecné zdravotní pojišťovně, není vhodné spojení ani vlakem ani autobusem a zpátky do Lomnice večer také ne. Vždy, když jsem se vrátil v noci z Prahy ze zkoušky nebo z koncertu, byl jsem rád, že cesta proběhla bez komplikací a že jsem zase doma. Nebylo to tak ale pokaždé. Před pěti roky jsem měl po cestě z Prahy bouračku. Na dálnici mezi Mladou Boleslaví a Turnovem mě při asi devadesátikilometrové rychlosti „sestřelilo“ předjíždějící auto na pravá svodidla, následovaly několikeré „hodiny“ od pravých svodidel k levým a zpět a výsledkem bylo značně potlučené auto. Byl jsem rád, že jsem z auta vylezl živý a bez zranění. Bylo to 7. března 1999 poté, co jsme zpívali v Národním muzeu na počest výročí narození prezidenta T. G. Masaryka.

Nezmiňuji se o těchto nepříjemných zážitcích proto, že bych chtěl nějak zdůrazňovat zásluhy dojíždějících. Chtěl jsem tím dodat snad trochu chuti k účasti na zkouškách a koncertech těm, kteří jezdí jen metrem nebo tramvají. Mimoto jsem chtěl trochu vzpomenout na Ádu Nováka a jeho zásluhy o sdružení a stejně tak na Fr. Koudelku a na doby jeho aktivní činnosti ve sdružení. A trochu to souvisí i s následujícími řádky:

Už po několik měsíců si pohrávám s myšlenkou, je-li únosné, abych byl i nadále členem PSPU a jezdil každé pondělí případně i častěji do Prahy. Po dlouhých úvahách jsem dospěl k tomu, že nastala doba, kdy už není možno pokračovat. Důvodů je několik:

Pomalou měru přibývají léta a ty jízdy odpoledne ze Semil do Prahy a v noci zpět do Lomnice jsou přeci jen poněkud únavné. Každé pondělí se dostanu do postele k půlnoci, někdy i později a druhý den musím vstávat v půl šesté. Zatím jsem to sice zvládal docela dobře, ale je otázka, jak dlouho by to ještě bylo možné. Každá cesta do Prahy a zpět autem představuje zhruba 220 km a každý si snadno spočítá, jaké finanční náklady za rok to pro mne znamená. I to jsem dosud zvládal, protože mám zatím možnost coby důchodce pracovat, ale situace se pravděpodobně v dohledné době změní, protože v souvislosti s krajským uspořádáním dojde zřejmě brzy k reorganizaci systému Všeobecné zdravotní pojišťovny a pracovní zařazení důchodců bude asi problematické. Příslovečnou poslední

kapkou v mém rozhodování, která přeplnila naplněný džbán, byla kolize mého auta začátkem prosince s divokým prasetem a komplikace, které jsou s tím spojeny (protokol u policajtů, opravná, pojišťovna, finanční náklady atd). Po této nepříjemné příhodě jsem si najednou znovu plně uvědomil, jaká všechna nebezpečí číhají na silnici při nočních jízdách a hlavně mi došlo, že pravděpodobnost těchto nepříjemností je přímo úměrná počtu kilometrů ujetých v noci.

Prožil jsem za téměř 23 let (od května 1981) s PSPU mnoho krásných chvil, mám z této doby mnoho nezapomenutelných zážitků kulturních i společenských, ale také turistických, protože jsem měl zásluhou členství v PSPU možnost procestovat spoustu zemí, což jsem oceňoval zvláště v době, kdy cestování na Západ bylo značně komplikované, nebo skoro nemožné. Ve sdružení jsem měl také možnost poznat dobré přátele. Kdysi jsem popsal své „vrcholné“ zážitky se zpěvem v jednom čísle Zpravodaje PSPU. Rozhodování o ukončení aktivního členství v PSPU bylo velmi těžké. Nakonec jsem ale dospěl k názoru, že je skutečně nutno vědět, kdy má člověk z některých aktivit včas odejít. Je mi to líto, ale nedá se nic dělat. Rád se v budoucnu přijedu podívat na koncerty jako posluchač.

Chtěl bych poděkovat dirigentům PSPU, zvláště panu prof. Šídlovi, Mgr. Michaelu Keprtovi a prof. Standovi Pešíčkovi, předsedům PSPU, zvláště Ing. Pepovi Kocourkovi a prof. Františku Zumrovi za všechny ty nádherné zážitky, které mi členství ve sdružení přineslo. Současně chci poděkovat i všem kolegům a bratrům za kamarádství a výbornou přátelskou atmosféru při zkouškách i při zájezdech. Přeji sdružení, respektive všem třem sborům, které jsou nyní spojeny jako Pražské mužské sbory, dobrou perspektivu, do budoucna především nové členy, pokud možno mladé, a mnoho úspěšných koncertů event. i další tak hezké zájezdy jako byl ten loňský do Francie, Španělska a Švýcarska.

Lojza Stehlík

Kdo jsou členové PMS v roce 2004

Podle vyjádření v novoroční anketě hodlají v jubilejním roce PMS nadále spolupracovat tyto kolegové a bratři:

v I. tenoru
Milan Černý
Ivan Dohnal

ve II. tenoru
Miloslav Brabec
Antonín Džbáněk

Dušan Machovec
Vilém Ulrich
Josef Vích
Jiří Vystrčil
František Zumr
Karel Brožek

v I. basu
František Borkovec
Prokop Bouz
Oldřich Duzbaba
Bedřich Hladík
Jiří Hlaváček
Zdeněk Hynek
Jiří Němejc
Libor Pokorný
Vladimír Pokorný
Stanislav Sedláček
Vlastimil Vinkler
Vladimír Vorel
Jan Voříšek

Vladimír Hanzlík
Václav Hnát
Josef Jedlička
Josef Klička
Milan Kroc
Otokar Lipš
František Podhajský
Josef Stibůrek
Vlastimil Žižka

ve II. basu
Alexandr Gabor
Antonín Kříž
Vlastislav Lutrýn
Miloslav Mleziva
Miloslav Samek
Jiří Štembera
Jan Urbánek
Jan Věk

Věkový průměr těchto zpěváků je sice vysoký (k 1. 1. 2004 byl 70.43 let), ale vitalita a výkony hodné obdivu. Jak po fyzické, tak po stránce psychické. Udržet v paměti na 170 sborových skladeb, zpívat řadu skladeb z paměti, není lehké ani pro mladé, natož pro seniory. Vydržet stát při celovečerním koncertu, jemuž zpravidla předchází ještě stejně dlouhá generální zkouška, to jsou výkony opravdu mimořádné.

Přejme proto všem těmto mimořádným seniorům ještě mnoho radosti ze zpěvu. I oni chtějí tuto radost přenášet na své posluchače!

Z dopisu bratra J. Jedličky

Z dopisu, který jsem obdržel po vánočních a novoročních svátcích, vyjímám:

Z programu, který nás v roce 04 čeká, je podle mého mínění nejdůležitější koncert k 95. výročí PMS. (Ten měl podle původního termínu být 19.3.04, ale na první zkoušce 6. 1. byl přesunut na podzim tr., pozn. redakce). A tu jsem se ulekl, neboť necelý čtvrt roku před jubilejním koncertem neznám jeho dramaturgii (možná že pan dirigent i výbor tuto představu dávno mají). S tím souvisí i naše úsilí o zvládnutí programu i způsob nácvičku a zkoušek. Těžiště

nácviku by mělo být v domácím studiu, zejména s ohledem na termín koncertu. To není nic nového, neboť jak pan sbormistr tak i Ty sám samostudium stále propagujete.

Domnívám se však, že se dostatečně nezdůrazňuje kontrola domácího studia. Již dávno jsem za prof. Doležala propagoval zpívání v kvartetech či oktetech. Sám jsem se vždy hlásil s tím, že si najdu spoluzpěváky, avšak marně. Víím, že je to velmi choulostivé a že by to mohlo i některé zpěváky odradit. Určitě by dobrá připravenost na zkoušku změnila vlastní průběh zkoušky, kdy by se nemusela každá skladba i dobře známá po 2-3 taktech z různých důvodů zastavovat a vícekrát opakovat. Tím se mi dostává tolik připomínek a nových vjemů, že si toho ke konci zkoušky mnoho nepamatuji, natož do příští zkoušky.

A ještě jednu připomínku. Až bude výbor či programová komise sestavovat program, prosím, aby zvažila i délku programu. Z řad mých známých bývá i tato stránka významně připomínána.

Omlouvám se, že jsem se trochu více roze-psal, dělám to však v zájmu naší věci. Nekladu si žádné podmínky, neboť si myslím, že nepatřím mezi staré ješity (jsou i mladí), kteří prosazují jen své názory a myšlenky.

Na závěr trochu šibeničního humoru. Vždycky, když přijedu domů ze zkoušky (jen ojedinele jdu snašimi pivaři na jedno pivo), manželka se ptá, jaká že byla zkouška. Když řeknu, že jsem si dobře zazpíval, že byla pohoda, řekne: „Tak vidíš, příště jdi zase!“. V opačném případě a stává se to často, praví: „Tak vidíš ty troubo, proč tam chodíš?“

Se srdečným pozdravem za ozdravování našich „jak se to jen jmenuje“.

Josef Jedlička

P.S. Už víím! Neuronů.

K čemu je náš zpěv dobrý

Prospívá našemu zdraví. K tomuto závěru dospěli vědci z univerzity ve Frankfurtu nad Mohanem, kteří zkoumali vliv aktivního zpěvu na imunitní systém lidského organismu. Napsal o tom i náš deník Metro 29.1. Odtud přejímám.

Za pokusné králíky si zvolili členy zdejšího církevního pěveckého sboru, jimž odebrali vzorky krve a porovnali hodnoty zjištěné před zahájením zkoušky Mozartova *Requiem* a po ní. Ukázalo se, že se po jejím ukončení zřetelně zvýšila hladina imunoglobulinu A, jenž chrání sliznice, a kortizolu.

Při druhém experimentu, kdy se pěvecké těleso proměnilo v pozorné posluchače téhož hudebního díla, měřitelné změny ve výskytu ochranných protilátek nenastaly

a hodnoty zůstaly na běžné úrovni. Znovu se ale potvrdilo, že zpěv je účinným prostředkem ke stimulování nálady.

„Muzikální činnosti přitom pozitivně ovlivňují nejen náladu, ale také psychologické pochody v autonomním nervovém systému,“ dodal na adresu svých vědeckých kolegů profesor Hans Gunter Bastian z frankfurtského Institutu pro hudební pedagogiku.

Zlatý odznak s granáty Dušanu Machovcovi

Náš milý kolega a přítel, čestný člen PSPU, doc. PhDr. Dušan Machovec, CSc. převzal při příležitosti svých 75. narozenin (12. 1.) nejvyšší vyznamenání UČPS – zlatý odznak s granáty – z rukou člena HV UČPS a předsedy PSPU jako výraz ocenění svého více než 40 letého působení v oblasti sborového zpěvu.

Již jako student gymnázia v Praze, Londýnské ulici byl mezi svými spolužáky znám jako hloubavý student a výborný klavírista. Studium filosofie a hudebních věd na filosofické fakultě získal teoretické a činnosti v poloprofesionálním Českém pěveckém sboru pod vedením prof. Jana Kühna i praktické nezbytné dovednosti sborového zpěváka a zkušenosti v oblasti kantátové a oratorní hudby.

Po vstupu do PSPU (přijímací zkoušku konal u tehdejšího sbormistra prof. Jana Kasala v roce 1962) se věnoval amatérskému sborovému zpěvu a capellovému a brzy se stal vůdčím hlasem ve skupině I. tenorů. Je obdařen perfektním hudebním sluchem a schopností číst z listu. Má tedy i schopnosti pro práci sbormistra, je schopen sbormistra v případě nutnosti zastoupit. Ale sám o sobě skromně tvrdí, že sbormistrem není. Dokáže se sbormistrem výborně spolupracovat jako korepetitor, dokáže doprovázet na klavír i sólisty, sbor i orchestr. Je tedy univerzálně použitelný. Dokáže hrát i na varhany a novodobé klávesy.

Celý svůj život se věnuje filosofii, zejména antické. Dokáže ale teoretické poznatky přenášet do praxe a to i do činnosti sborů. Nejen poznatky hudebně teoretickými, ale i filosofickým nadhledem rozšiřuje vzdělanostní úroveň celého tělesa. Neuzavírá se ani se svými problémy, ani se nepovyšuje nad žádného zpěváka. Vychází vstříc nově přichozím adeptům sborů. Snaží se o jejich začlenění do rodiny pěvecké obce. Proto ocenění nejvyšší!

Ohlédnutí

I v letošním roce jsme po Vánocích a novoročních prázdninách dlouho neodpočívali. Již po první zkoušce 6. ledna jsme se museli rozhodnout, zda budeme pracovat podle plánu, načrtnutého ve Zpravodaji č. 56, nebo zda plán pozměníme. Obdrželi jsme totiž exkluzivní nabídku ke společnému koncertu s Česko-japonským Beethoveno-vým sborem z Tokia, s nímž do Prahy k provedení slavné 9. symfonie (*Óda na radost*) přijede 26. února nám dobře známý dirigent pan Jošifumi Nakadžima. Taková nabídka je potěšující i zavazující a neodmítá se. Jsme šťastni, že se budeme moci postavit pod varhanami ve Smetanově síni a prožívat ty fascinující chvíle tak, jako tomu bylo před deseti lety při oslavách Vyhlášení spojeneckých vojsk v Caen. Tentokrát v našem hudebním svatostánku ve Smetanově síni Obecního domu v Praze.

Letošní vzpomínka na Jana Palacha

Proběhla ve Všetatech a na Olšanských hřbitovech v sobotu 17. ledna. Nejprve ve Všetatech v kinosále, kam se sjely gymnaziální sbory z Mělníka a Prahy, aby uctily památku studenta Jana Palacha v jeho domovském městě, kde byl po určité době též pochován. Nám připadla úloha nelehká, v malém sále kde byl vzduch již značně vydýchan, zaujmout přítomné svým programem. Pod vedením pana sbormistra Stanislava Pešičky jsme uvedli nejstarší české chorály (jednohlasé) a sbory Josefa Bohuslava Foerstra, Bedřicha Smetany a Leoše Janáčka. Státní hymnou námi zazpívanou byla tato slavnost ukončena.

Po příjezdu do Prahy jsme přispěli i písní *Nad Tatrou sa blýská* k obvyklému ceremonielu. Nejpozoruhodnější byla slova dr. J. Čajové. Protože náhlý poryv větru a deště rozptýlil pozornost přítomných, vyžádal jsem si tento projev k otištění ve Zpravodaji. Stojí za zamyšlení.

„Vážení přítomní,
dovolte, abych Vás přivítala na každoroční pietní vzpomínce na sebeobětování Jana Palacha, pořádanou obecně prospěšnou společností JANUA za účinkování Pražských mužských sborů. Pravidelně si zde, u hrobu studenta Jana Palacha, připomínáme významné mezníky jeho života: sebeupálení dne 15. ledna 1969, úmrtí dne 19. a pohřeb dne 25. ledna téhož roku. Sem byla také nakonec po tragických peripetiích v roce 1990 uložena urna s jeho popelem. Stojíme v místě, kde vzpomínka na Jana Palacha a jeho čin je obzvláště živá, stojíme v místě, jež vede k zamýšlení nad odkazem jeho oběti.

Oběti, kterou přinesl v okamžiku, který snad mohl ovlivnit usilování československé společnosti o zásadní nápravu věcí veřejných, směřující k nastolení

demokratických poměrů v zemi. Oběti, která souzní s *Modlitbou za pravdu* K. Čapka:

„Bože, který jsi stvořil národy
a všem jsi vdechl
touhu žít ve cti,
zbav dnešní svět toho
nejhoršího, - lži.

Usilování české a slovenské společnosti bylo tehdy násilně přetrženo vstupem spojeneckých vojsk Varšavské smlouvy na území svrchovaného Československa.

Další pokus o nápravu věcí veřejných byl zahájen až listopadem 1989 – mimo jiné také ve jménu oběti Jana Palacha. Ohlédneme-li se za naším téměř 15 let trvajícím snažením, shledáváme, že dosud nežijeme ve fungující demokratické společnosti.

Tragicky nám to v loňském roce připomněli sebeupálením další mladí lidé. Co máme činit? Žít v pravdě, jako Jan Palach. A ve jménu sebeoběti Jana Palacha pojmenovávat a odstraňovat příčiny daného stavu. Podle Jana Amose Komenského je náprava společnosti možná jen skrze nápravu jedince. Abraham Lincoln prohlašuje, že demokracie může být jen tehdy kvalitní vládou lidu, lidem a pro lid, bude-li kvalitní občan, její základní kámen. Monarchie se odsoudily k pádu samy, demoralizací vládnoucí šlechty, demokracie pak se odsuzují k pádu také samy, demoralizací občana. Proto je tedy výchova občana v demokracii zároveň otázkou bytí či nebytí této vládní formy. Spisovatel Monsarrat došel k poznání, že »morálka národa se upevňuje soustavným přisouváním pozitivních zpráv«.

Z toho ovšem vyplývá, že soustavné negativní zprávy demoralizují, oslabují v člověku vůli k dobru. Činí zlo souputníkem života... A zde se dostáváme k nepopíratelné odpovědnosti sdělovacích prostředků. Tyto, jako sedmá velmoc, významně spoluvytvářejí klima ve společnosti. To pak ovlivňuje zvláště citlivou a nezkušenou mladou generaci: klima, takto vytvářené, ovlivňuje zpětně morálku, to znamená také akceschopnost celé společnosti.

V naší zemi společnosti, která je povinována svým mučedníkům, jakým je Jan Palach. Toto je tedy jeden ze směrů, kam je zapotřebí zaměřit úsilí k nápravě. Jane Palachu, čest Tvoji památce, čest Tvému odkazu.“

Mezinárodní den mateřštiny

Byl vyhlášen UNESCO v roce 1999 na 21. únor. Letos jsme pozváni paní dr. Čajovou na společnou prohlídku vyšehradského Slavína. Zde jsme natáčeli noční záběry pro pořad ČT Hrobové se otvírají (říjen 2002) a neměli jsme

možnost prohlídky ani hřbitova ani krypty. Rádi pozvání přijímáme.

Kdo byl Václav Jan Tomášek

Jak vyplývá z „Přehledu provedených sborových skladeb“, který pro Unii pěveckých sborů pravidelně zpracovává kolega Jiří Němejc, má naše pěvecké těleso v repertoáru řadu skladeb s cizojazyčným textem. Obvykle některý z kolegů, znalých příslušného jazyka, nám rámcově text přeloží, takže víme, o co v písni jde. A to platí i o textech latinských, protože v našem sboru jsou členové, kteří i tento jazyk dosud slušně ovládají. Ale pokud si jejich sdělení nezapamatujeme, my nelatináři mnohdy nevíme, co vlastně zpíváme (i když pěvecký výkon bývá posluchači odměněn vřelým potleskem). V současné době nacvičujeme skladbu Václava Jana Tomáška (1774- 1850) *Requiem c-moll*, v originálu, tedy v latině, pro koncertní provedení se Symfonickým orchestrem ČVUT dne 17.4. 2004. Pokusím se čtenářům poněkud přiblížit osobu tohoto skladatele. Hádankářský slovník Panorama křížovky (léto 1984) pod nadpisem Hudební pedagog o Janu Václavu Tomáškoví napsal:

„Zajímavou a výraznou osobností českého uměleckého světa, a to nejen hudebního, byl na samém počátku 19.století Václav Jan Tomášek. Už jako devítiletý se učil hře na housle a zpěvu, později hře na varhany a hudební teorii. Po absolvování gymnázia začal studovat práva a současně matematiku, estetiku, historii a dokonce i anatomii. V dalším hudebním vzdělání byl Tomášek z velké části samoukem – čerpal z hudebně teoretických spisů. Nakonec opustil práva a rozhodl se úplně věnovat hudbě. Šestnáct let působil jako domácí učitel hudby v rodině hraběte Jiřího Františka Buquoie a bydlel v buqvojském paláci na Velkopřevorském náměstí. Později, v letech 1820-40, vytvořil Tomášek ve svém pražském bytě umělecké a literární středisko. Znal se dobře například s Palackým, Haydnem, Beethovenem, několikrát se sešel s Goethem a stal se jedním z nositelů pražské mozartovské tradice. V Praze vytvořil skladatelskou školu – k jeho žákům patřili např. V. J. Veit a J. H. Voříšek. Jako skladatel se věnoval Tomášek hlavně tvorbě klavírní a písňové. Složil

mnoho písní na texty světových básníků – na básně Goethovy, Heinovy, Puškinovy, Schillerovy a dalších. Koncepční a technické mistrovství projevil také ve svých symfoniích a chrámo-vých skladbách.“

Jiří Štembera

Koncert se koná v kostele U Salvátora ve dnech 16. a 17. dubna 2004. Spoluúčinkuje PSP učitelek. Všechny naše příznivce srdečně zveme.

Děkujeme všem dárcům

Již od začátku prosincepřicházejí na náš účet 575765063/0300 nebo na adresu předsedy částky, které ve svém globálu mohou přispět k zabezpečení ediční činnosti tohoto Zpravodaje. Jména dárců rádi zveřejňujeme; v pořadí zaplacení příspěvků to jsou O. Mičunek, B. Pícková, H. Myslík, J. Kocourek, Zd. Slavík, M. Kroc, M. Víšek, V. Pazderník, R. Stonjek, D. Pavlíčková, B. Čanda, J. Miklas, obec Dětenice, J. Heryánová Ryk-lová, M. Doležil, V. Šolc, J. Čajová a J. Jand'ourek. Těchto 18 dárců přispělo na edici Zpravodaje celkovou částkou 3650,- Kč. Váš zájem o náš časopis je pro nás povzbuzením. Děkujeme!

Kalendárium

Narozeniny: 5.3. František Koudelka (62), 13.3. Václav Polanský (56), 14.3. Otokar Lipš (64), 18.3. Vlastimil Vinkler (74), 25.3. Josef Jedlička (77), Jaromír Makovec (73), 31.3. Zdeněk Hynek (58), 1.4. Tomáš Šobr (43), 2.4. František Borkovec (77), 6.4. Zdeněk Slavík (84), 13.4. Alexandr Gabor (64), 17.4. Oldřich Duzbaba (66), 22.4. Antonín Šotola (56)

Jmeniny: 1.3. Bedřich Hladík, 5.3. Miroslavové – Auster, Víšek, Ryba 17.3. Vlastimil Žížka, Vinkler 19.3. Josefové – Jand'ourek, Kocourek, Klička, Jedlička, Miklas, Stibůrek, Vích, 2.4. František Borkovec, 9.4. Dušan Machovec, 24.4. Jiří – Hlaváček, Němejc, Štembera, Vystrčil, 27.4. Jaroslav Ungr, 28.4. Vlastislav Lutrýn.

Přejeme všem pevné zdraví!

Uzávěrka tohoto čísla : 10.2.2004. Na vydání a distribuci spolupracovali: A. Stehlík, J. Čajová, J. Jedlička, D. Machovec, J. Štembera , J. Němejc, Fr. Zumr (neoznačené příspěvky), P. Štěpnička, St. Sedláček a Vl. Hanzlík.

Vydává PSPU. Adresa: František Zumr, Jihlavská 609, 140 00 Praha 4-Michle, tel. 261262517, IČO 16188161,

WWW: www.ucps.cz a www.pspu.euweb.cz